

P6_TA(2005)0211

Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskevat suuntaviivat *I**

Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskevien suuntaviivojen vahvistamisesta ja päätösten N:o 96/391/EY ja N:o 1229/2003/EY kumoamisesta (KOM(2003)0742 – C5-0064/2004 – 2003/0297(COD))

(Yhteispäätösmenettely: ensimmäinen käsittely)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (KOM(2003)0742)¹,
 - ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 251 artiklan 2 kohdan ja 156 artiklan, joiden mukaisesti komissio on antanut ehdotuksen Euroopan parlamentille (C5-0064/2004),
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 51 artiklan,
 - ottaa huomioon teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunnan mietinnön sekä ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan ja liikenne- ja matkailuvaliokunnan lausunnot (A6-0134/2005),
1. hyväksyy komission ehdotuksen sellaisena kuin se on tarkistettuna;
 2. pyytää komissiota antamaan asian uudelleen Euroopan parlamentin käsiteltäväksi, jos se aikoo tehdä tähän ehdotukseen huomattavia muutoksia tai korvata sen toisella ehdotuksella;
 3. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle.

¹ Ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä.

Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ensimmäisessä käsittelyssä 7. kesäkuuta 2005, Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o .../2005/EY tekemiseksi Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskevien suuntaviivojen vahvistamisesta ja päätöksen 96/391/EY ja päätöksen N:o 1229/2003/EY kumoamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 156 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

kuultuaan alueiden komiteaa,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä²,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskevien suuntaviivojen *vahvistamisesta* 26 päivänä kesäkuuta 2003 tehtyä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöstä N:o 1229/2003/EY³ on tarpeellista tarkistaa siten, että suuntaviivoissa otetaan täysimittaisesti huomioon unioniin liittyvät maat ja suuntaviivoja mukautetaan edelleen Euroopan unionin uuteen lähialuepolitiikkaan.

¹ EUVL C 241, 28.9.2004, s. 17.

² *Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 7. kesäkuuta 2005.*

³ EUVL L 176, 15.7.2003, s. 11.

- (2) Euroopan laajuisten energiaverkkojen painopisteiden taustalla on entistä avoimempien ja entistä enemmän kilpailuun perustuvien energian sisämarkkinoiden luominen sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä *säännöistä* 26 päivänä kesäkuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/54/EY¹ sekä maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä *säännöistä* 26 päivänä kesäkuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/55/EY² täytäntöönpanon seurauksena. Painopisteet noudattavat Tukholmassa maaliskuussa 2001 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmiä energiemarkkinoiden toiminnalle välttämättömien perusrakenteiden kehittämisestä. Erityisesti olisi pyrittävä saavuttamaan uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämistä koskeva tavoite, jolla edistetään kestäväen kehityksen politiikkaa. Tavoite olisi kuitenkin saavutettava häiritsemättä kohtuuttomasti markkinoiden normaalia tasapainoa. ***Lisäksi olisi otettava tinkimättä huomioon yhteisön liikennepolitiikan tavoitteet ja erityisesti mahdollisuus vähentää maantieliikennettä käyttämällä maakaasu- ja olefiiniputkistoja.***
- (3) ***Tämän päätöksen avulla pyritään saavuttamaan Barcelonan Eurooppa-neuvostossa sovittu tavoite eli toteuttaa jäsenvaltioiden välisten sähköyhteyksien vähimmäismäärä, joka on 10 prosenttia asennetusta tuotantokapasiteetista kussakin jäsenvaltiossa, ja siten parantaa verkkojen luotettavuutta ja turvallisuutta sekä taata toimitusvarmuus ja sisämarkkinoiden moitteeton toiminta.***
- (4) Energiainfrastruktuuria olisi yleensä rakennettava ja pidettävä yllä markkinaperiaatteiden mukaisesti. Tämä on myös energian sisämarkkinoiden toteuttamista ja kilpailulainsäädäntöä koskevien yhteisten sääntöjen mukaista, joiden tavoitteena on avoimempien ja entistä enemmän kilpailuun perustuvien energiemarkkinoiden luominen. Tämän vuoksi rakentamiseen ja ylläpitoon olisi annettava yhteisön rahoitustukea ***ainoastaan poikkeuksellisissa*** tapauksissa. Poikkeusten olisi oltava asianmukaisesti perusteltuja.
- (5) Energiainfrastruktuuria olisi rakennettava ja ylläpidettävä siten, että mahdollistetaan energian sisämarkkinoiden tehokas toiminta ***asianomaisten väestöryhmien kuulemismenettelyä kunnioittaen sekä*** ottaen huomioon strategiset ***ja yleispalveluun*** liittyvät perusteet ***sekä julkisen palvelun velvoitteet.***

¹ EUVL L 176, 15.7.2003, s. 37, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston direktiivillä 2004/85/EY (EYVL L 236, 7.7.2004, s. 10).

² EUVL L 176, 15.7.2003, s. 57.

- (6) Euroopan laajuisten energiaverkkojen painopisteet juontuvat myös siitä, että Euroopan laajuisilla energiaverkoilla on entistä tärkeämpi asema, kun pyritään turvaamaan ja monipuolistamaan yhteisön *energiansaantia*, liittämään ***uusien jäsenvaltioiden ja*** unioniin liittyvien maiden energiaverkot yhteisön verkkoihin sekä varmistamaan yhteisön ja sen naapurimaiden energiaverkkojen koordinoitu toiminta ***asianomaisten jäsenvaltioiden kuulemisen jälkeen***. Euroopan unionin naapurimailla onkin olennaisen tärkeä asema unionin energiapolitiikassa. Ne toimittavat suuren osan EU:n tarvitsemasta maakaasusta, ne ovat keskeisiä kumppaneita primaarienergian kauttakuljetuksissa EU:hun ja niistä tulee vähitellen tärkeitä tekijöitä yhteisön kaasun ja sähkön sisämarkkinoilla.
- (7) Euroopan laajuisiin energiaverkkoihin liittyvien hankkeiden joukosta olisi nostettava esiin ensisijaisia hankkeita, jotka ovat energian sisämarkkinoiden toiminnan tai energian toimitusvarmuuden kannalta erittäin tärkeitä. Lisäksi kaikkein tärkeimmät ensisijaiset hankkeet olisi tarvittaessa määriteltävä Euroopan etua koskeviksi hankkeiksi, ja niiden koordinoitua olisi parannettava.
- (8) Euroopan laajuisiin energiaverkkoihin liittyvien, yhteistä etua koskevien hankkeiden määrittämisessä sovellettavalla menettelyllä olisi varmistettava Euroopan laajuisten verkkojen alaan liittyvän yhteisön rahoitustuen myöntämistä koskevista yleisistä säännöistä 18 päivänä syyskuuta 1995 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2236/95¹ yhdenmukainen soveltaminen. Tässä menettelyssä olisi erotettava kaksi tasoa: ensiksi taso, jolla vahvistetaan rajallinen määrä hankkeiden määrittämisessä käytettäviä perusteita, ja toiseksi taso, jolla annetaan yksittäisten hankkeiden yksityiskohtainen kuvaus eli eritelvät.
- (9) Hankkeille laaditaan alustavat eritelvät, koska ne todennäköisesti muuttuvat. Komissiolle olisi sen vuoksi annettava valtuudet saattaa ne ajan tasalle. Koska hankkeilla voi olla huomattavia poliittisia, ***ekologisia*** ja taloudellisia seurauksia, on tärkeää löytää oikea tasapaino lainsäädännöllisen valvonnan sekä joustavuuden välillä määritettäessä, mitkä hankkeet voivat mahdollisesti saada yhteisön rahoitustukea.

¹ EYVL L 228, 23.9.1995, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna *Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 807/2004 (EUVL L 143, 30.4.2004, s. 46)*.

- (10) Joidenkin ensisijaisten hankkeiden, ensisijaisten hankkeiden osien tai ensisijaisten hankkeiden ryhmien valmistelua ja toteuttamista olisi voitava parantaa perustamalla kyseisten ensisijaisten hankkeiden toteutuksen ajaksi koordinoitiryhmä, johon yhteisö osallistuisi. Komissiolle olisi sen vuoksi annettava valtuudet nimetä tällaisille hankkeille eurooppalainen koordinaattori, joka edistäisi käyttäjien ja verkonhaltijoiden välistä yhteistyötä ja huolehtisi tarvittavan seurannan toteuttamisesta, jotta yhteisö pysyisi ajan tasalla hankkeen edistymisestä.
- (11) Euroopan laajuisten energiaverkkojen kehittämiseksi *ja rakentamiselle* olisi luotava suotuisampi ympäristö pääasiassa *kannustamalla sähkö- ja kaasujärjestelmien käytöstä ja sääntelystä* vastaavien elinten välistä teknistä yhteistyötä, helpottamalla verkkohankkeisiin sovellettavien lupamenettelyjen toteuttamista jäsenvaltioissa viivästyksen vähentämiseksi ja käyttämällä tarkoituksenmukaisella tavalla verkkohankkeita varten saatavilla olevia yhteisön rahastoja ja rahoitusvälineitä ja -ohjelmia. *Euroopan unionin olisi tuettava tähän päämäärään tähtääviä jäsenvaltioiden toimia.*
- (12) *Koska Euroopan laajuisille energiaverkoille yhteisön talousarviosta myönnetty määrärahat ovat suhteellisen vaatimattomat ja ne on pääasiassa tarkoitettu toteutettavuustutkimusten rahoittamiseen, tällaisia – etenkin alueiden välisiä – siirtoyhteysverkoja rahoitetaan tarvittaessa yhteisön rakennerahastosta sekä rahoitusohjelmista ja -välineistä.*
- (13) Yhteistä etua koskevien hankkeiden, niiden eritelmien ja ensisijaisten, *erityisesti Euroopan etua koskevien* hankkeiden määrittäminen ei saisi rajoittaa hankkeiden, suunnitelmien tai ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnin tuloksia.
- (14) Tämän päätöksen täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY¹ mukaisesti.
- (15) Komission olisi laadittava määräajoin kertomus tämän päätöksen täytäntöönpanosta.
- (16) Koska tämän päätöksen aihe ja soveltamisala ovat samat kuin toiminnan määrittämisestä suotuisamman kehitysympäristön luomiseksi Euroopan laajuisille energiaverkoille 28 päivänä maaliskuuta 1996 tehdystä neuvoston päätöksessä 96/391/EY² ja päätöksessä N:o 1229/2003/EY, nämä kaksi päätöstä olisi kumottava,

¹ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

² EYVL L 161, 29.6.1996, s. 154.

OVAT TEHNEET TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Aihe

Tässä päätöksessä määritellään Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskevien suuntaviivojen vahvistamiseen liittyvän yhteisön toiminnan luonne ja laajuus. Siinä vahvistetaan joukko suuntaviivoja, jotka käsittävät yhteisön toiminnan tavoitteet, painopisteet sekä päälinjat Euroopan laajuisten energiaverkkojen alalla. Näissä suuntaviivoissa määritetään Euroopan laajuisiin sähkö- ja kaasuverkoihin liittyvät yhteistä etua koskevat *hankkeet, sekä ensisijaiset hankkeet, Euroopan etua koskevat hankkeet mukaan luettuina.*

2 artikla

Soveltamisala

Tätä päätöstä sovelletaan

- 1) sähköverkoissa:
 - a) kaikkiin suurjännitelinjoihin, jakeluverkkoihin kuuluvia linjoja lukuun ottamatta, ja merenalaisiin yhteyksiin, jos tätä infrastruktuuria käytetään alueiden väliseen tai kansainväliseen energiansiirtoon tai yhteenliitääntään;
 - b) kaikkiin kyseisen järjestelmän moitteettoman toiminnan kannalta välttämättömiin laitteisiin tai laitoksiin, myös suojaus-, valvonta- ja ohjausjärjestelmiin;
- 2) kaasuverkoissa (joissa siirretään maakaasua tai olefiinikaasuja):
 - a) suurpainekaasuputkistoihin, jakeluverkkoihin kuuluvia putkistoja lukuun ottamatta, jotka mahdollistavat yhteisön alueiden kaasun saannin sisäisistä tai ulkoisista lähteistä;
 - b) edellä mainittuihin suurpainekaasuputkistoihin yhteydessä oleviin maanalaisiin varastoihin;
 - c) nesteytetyn maakaasun vastaanotto-, varastointi- ja kaasuttamislaitoksiin sekä kaasusäiliöaluksiin kapasiteetista riippuen;

- d) kaikkiin kyseisen järjestelmän moitteettoman toiminnan kannalta välttämättömiin laitteisiin tai laitoksiin, myös suojaus-, valvonta- ja ohjausjärjestelmiin.

3 artikla

Tavoitteet

Yhteisö edistää Euroopan laajuisten energiaverkkojen yhteenliittämistä, yhteentoimivuutta ja kehittämistä sekä pääsyä näihin verkkoihin yhteisön voimassa olevan oikeuden mukaisesti, jotta voidaan

- a) edistää **ja kehittää** sisämarkkinoiden *moitteetonta* toimintaa yleensä ja erityisesti energian sisämarkkinoiden tehokasta toimintaa samalla kun *kannustetaan* energiavarojen *järkiperäistä tuotantoa*, kuljetusta, jakelua ja käyttöä sekä uusiutuvien energiavarojen hyödyntämistä ja liittämistä verkkoon kuluttajien energiasta maksaman hinnan alentamiseksi ja energialähteiden monipuolistamiseksi,
- b) helpottaa yhteisön epäsuotuisten alueiden ja saarialueiden kehitystä ja vähentää niiden eristyneisyyttä ja edistää siten taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lujittamista,
- c) parantaa energian toimitusvarmuutta etenkin lujittamalla suhteita kolmansiiin maihin energia-alalla kaikkien osapuolten yhteisen edun mukaisesti erityisesti energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen ja yhteisön tekemien yhteistyösopimusten puitteissa,
- d) edistää kestäväää kehitystä ja parantaa ympäristönsuojelua erityisesti ***ottamalla huomioon sähkön ja lämmön yhteistuotanto, energiatehokkuus, energiapalvelut ja uusiutuvat energialähteet sekä*** vähentämällä energian kuljetuksiin ja siirtoon liittyviä ***sosiaalisia ja ympäristöön liittyviä riskejä.***

4 artikla

Toiminnan painopisteet

Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskevan yhteisön toiminnan painopisteiden on oltava yhteensopivia kestävään kehityksen kanssa, ja ne ovat seuraavat:

- 1) sekä sähkö- että kaasuverkkojen osalta ***ottaen erityisesti huomioon olefinikaasuverkot:***

- a) energiaverkkojen mukauttaminen ja kehittäminen energian sisämarkkinoiden toiminnan tukemiseksi ja erityisesti pullonkauloja (varsinkin eri maiden välisiä pullonkauloja), ylikuormitusta ja puuttuvia yhteyksiä koskevien ongelmien ratkaiseminen sekä sähkön ja maakaasun sisämarkkinoiden toiminnasta ja Euroopan unionin laajentumisesta aiheutuvien tarpeiden huomioon ottaminen;
 - b) energiaverkkojen perustaminen saarialueille, eristyksissä oleville sekä syrjäisille ja erittäin syrjäisille alueille edistämällä samalla energialähteiden monipuolistamista ja uusiutuvien energialähteiden käyttöä sekä tarvittaessa kyseisten verkkojen yhdistämistä;
- 2) sähköverkkojen osalta:
- a) verkkojen mukauttaminen ja kehittäminen uusiutuviin energialähteisiin perustuvan tuotannon verkkoon integroimisen tai liittämisen helpottamiseksi;
 - b) yhteisön sähköverkkojen yhteentoimivuuden varmistaminen unioniin liittyvien maiden sekä muiden Euroopan maiden ja Välimeren ja Mustanmeren alueen maiden verkkojen kanssa;
- 3) kaasuverkkojen osalta:
- a) maakaasuverkkojen kehittäminen yhteisön maakaasun kulutustarpeiden täyttämiseksi ja sen kaasuntoimitusjärjestelmien valvomiseksi;
 - b) yhteisön maakaasuverkkojen yhteentoimivuuden varmistaminen muiden Euroopan maiden, Välimeren, Mustanmeren ja Kaspianmeren alueen maiden sekä Lähi-idän ja Persianlahden alueen maiden verkkojen kanssa ja maakaasun hankintalähteiden ja siirtoreittien monipuolistaminen;
 - c) olefiinikaasuverkkojen kehittäminen ja integrointi teollisuuden olefiinikaasujen kulutustarpeiden täyttämiseksi yhteisössä.

5 artikla

Toimintalinjat

Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskevan yhteisön toiminnan päälinjat ovat seuraavat:

- a) yhteistä etua koskevien hankkeiden *ja ensisijaisten hankkeiden* määrittäminen, *Euroopan etua koskevat hankkeet* mukaan luettuina;
- b) suotuisamman ympäristön luominen energiaverkkojen kehittämiseksi.

6 artikla

Yhteistä etua koskevien hankkeiden arviointiperusteet

1. Yhteistä etua koskevien hankkeiden määrittämisestä, muutoksista, eritelmistä ja ajan tasalle saattamista koskevista pyynnöistä tehdään päätös soveltaen seuraavia yleisiä arviointiperusteita:

- a) hankkeet kuuluvat 2 artiklan soveltamisalaan;
- b) hankkeet vastaavat 3 artiklassa määriteltyjä tavoitteita ja 4 artiklassa määriteltyjä painopisteitä;
- c) hankkeet vaikuttavat taloudellisesti elinkelpoisilta.

Taloudellisen elinkelpoisuuden arvioinnin on perustuttava kustannus-hyötyanalyysiin, jossa otetaan huomioon kaikki kustannukset ja hyödyt, myös keskipitkällä ja/tai pitkällä aikavälillä, jotka liittyvät *ympäristöön liittyviin ulkoisiin tekijöihin ja muihin* ympäristönäkökohtiin, toimitusvarmuuteen sekä taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämiseen. Yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, jotka koskevat jonkin jäsenvaltion aluetta, tarvitaan kyseisen jäsenvaltion hyväksyntä.

2. Lisäarviointiperusteet yhteistä etua koskevien hankkeiden määrittämiseksi esitetään liitteessä II.

Kaikista muutoksista yhteistä etua koskevien hankkeiden määrittämisessä käytettäviin lisäarviointiperusteisiin, jotka on esitetty liitteessä II, tehdään päätös perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen.

3. Asetuksessa (EY) N:o 2236/95 säädettyä yhteisön rahoitustukea voidaan myöntää ainoastaan liitteessä III lueteltuihin hankkeisiin. Näiden hankkeiden on täytettävä 1 kohdassa ja liitteessä II vahvistetut arviointiperusteet.

4. Hankkeiden alustavat eritelmät, joihin sisältyy hankkeiden yksityiskohtainen kuvaus ja tarvittaessa maantieteellinen kuvaus, esitetään liitteessä III. Eritelmät saatetaan ajan tasalle 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen. Ajan tasalle saattaminen on yksinomaan teknistä ja se on rajattava hankkeen teknisiin muutoksiin, jonkin määritellyn linjauksen osan muuttamiseen tai hankkeen sijoituspaikan rajattuun mukauttamiseen.

5. Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarpeellisiksi katsomansa toimenpiteet yhteistä etua koskevien hankkeiden toteuttamisen helpottamiseksi ja nopeuttamiseksi ja viivästymisten välttämiseksi noudattaen ympäristöasioita koskevaa yhteisön lainsäädäntöä ja kansainvälisiä yleissopimuksia. Erityisesti tarvittavat lupamenettelyt on saatava nopeasti päätökseen.

6. Jos yhteistä etua koskevat hankkeet sijaitsevat osittain kolmannen maan alueella, komissio voi asianomaisia jäsenvaltioita kuultuaan tehdä ehdotuksia – milloin se on asianmukaista, yhteisön kyseisten kolmansien maiden kanssa tekemien sopimusten hallinnoinnin yhteydessä sekä energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen sopimuspuolina olevien kolmansien maiden osalta kyseisen sopimuksen määräysten mukaisesti – jotta kyseiset kolmannet maat tunnustaisivat nämä hankkeet molemminpuolista etua koskeviksi hankkeiksi niiden toteuttamisen helpottamiseksi.

7 artikla

Ensisijaiset hankkeet

1. Liitteessä I esitetyt yhteistä etua koskevat hankkeet ovat asetuksessa (EY) N:o 2236/95 säädettyä yhteisön rahoitustukea myönnettäessä ensisijaisia.

Liitteen I muutoksista tehdään päätös perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen.

2. Asianomaiset jäsenvaltiot ja komissio pyrkivät kukin oman toimivaltansa rajoissa edistämään ensisijaisien hankkeiden ja erityisesti rajat ylittävien hankkeiden toteuttamista.

Monikansallisten investointihankkeiden yhteydessä jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta kansalliset toimivaltaiset viranomaiset käyttäisivät kansallisia lupia myöntäessään tällaisissa hankkeissa määrävänä arviointiperusteena kahden tai useamman jäsenvaltion välisen yhteenliittämiskapasiteetin lisäämistä ja siten eurooppalaisen toimitusvarmuuden parantamista.

3. Ensisijaisten hankkeiden on oltava kestävän kehityksen periaatteiden mukaisia ja täytettävä seuraavat vaatimukset:

- a) niillä on oltava merkittävä vaikutus sisämarkkinoiden kilpailutoimintaan ja/tai
- b) niiden on parannettava energian toimitusvarmuutta yhteisössä ***ja/tai***
- c) ***niiden on johdettava uusiutuvien energialähteiden, energiatehokkaiden palveluiden tai sähkön ja lämmön yhteistuotannon käytön kasvuun.***

8 artikla

Euroopan etua koskevat hankkeet

1. Edellä 7 artiklassa tarkoitettujen ensisijaisten hankkeiden suunnissa oleva joukko hankkeita, jotka ovat luonteeltaan rajat ylittäviä tai joilla on merkittävä vaikutus eri maiden väliseen siirtokapasiteettiin, määritetään Euroopan etua koskeviksi hankkeiksi.

Nämä hankkeet esitetään liitteessä ***I***.

2. Kun jäsenvaltiot hakevat hankkeisiin rahoitusta *koheesiorahastosta 16 päivänä toukokuuta 1994* annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1164/94¹ 10 artiklan mukaisesti, niiden on asetettava etusijalle hankkeet, jotka on määritetty Euroopan etua koskeviksi hankkeiksi.

3. Kun jäsenvaltiot hakevat hankkeisiin rahoitusta Euroopan laajuisiin verkkoihin osoitetuista määrärahoista neuvoston asetuksen (EY) N:o 2236/95 10 artiklan mukaisesti, niiden on asetettava etusijalle hankkeet, jotka on määritetty Euroopan etua koskeviksi hankkeiksi.

¹ EYVL L 130, 25.5.1994, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna vuoden 2003 liittymisasiakirjalla.

4. Kun jäsenvaltiot hakevat hankkeisiin rahoitusta rakennerahastoista *rakennerahastoja koskevista yleisistä säännöksistä 21 päivänä kesäkuuta 1999* annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1260/1999¹ mukaisesti, niiden on asetettava etusijalle hankkeet, jotka on määritetty Euroopan etua koskeviksi hankkeiksi.

5. Komissio varmistaa, että maat, jotka voivat saada rahoitusta liittymistä edeltävästä rakennepolitiikan välineestä, asettavat etusijalle hankkeet, jotka on määritetty Euroopan etua koskeviksi hankkeiksi, kun ne hakevat hankkeisiin rahoitusta *liittymistä edeltävästä rakennepolitiikan välineestä 21 päivänä kesäkuuta 1999* annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1267/1999² 2 ja 7 artiklan mukaisesti.

6. Jos jonkin Euroopan etua koskevaksi hankkeeksi määritetyn hankkeen käynnistäminen on viivästynyt tai näyttää viivästyvän merkittävästi, komissio pyytää asianomaisia jäsenvaltioita esittämään viivästyksen syyt kolmen kuukauden kuluessa.

Saatuaan vastauksen asianomaisilta jäsenvaltioilta ja tutkittuaan sen komissio voi, ottaen asianmukaisesti huomioon suhteellisuusperiaatteen, päättää peruuttaa hankkeelta Euroopan etua koskevan hankkeen aseman.

7. Viiden vuoden kuluttua siitä, kun Euroopan etua koskevaksi hankkeeksi määritetty hanke tai jokin sen osuus on valmistunut, asianomaisten jäsenvaltioiden on tehtävä arviointi kyseisen hankkeen tai hankkeen osuuden sosioekonomisista ja ympäristövaikutuksista, mukaan luettuna sen vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, alueelliseen yhteenkuuluvuuteen ja kestäväan kehitykseen.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle tämän arvioinnin tulokset.

8. Jos hanke on määritetty Euroopan etua koskevaksi hankkeeksi, asianomaisten jäsenvaltioiden on *koordinoitava*, tarvittaessa kustakin kyseessä olevan hankkeen osuudesta erikseen, *ympäristö- ja sosioekonomisia vaikutuksia koskevat arviointimenettelynsä sekä kuulemismenettelynsä* ennen luvan myöntämistä hankkeeseen *varmistaakseen hankkeiden lupamenettelyjen päätökseen saattamisen kohtuullisessa ajassa*.

¹ EYVL L 161, 26.6.1999, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 173/2005 (EUVL L 29, 2.2.2005, s.3).

² EYVL L 161, 26.6.1999, s. 73. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 2257/2004 (EUVL L 389, 30.12.2004, s. 1).

9. Jos Euroopan etua koskevaksi hankkeeksi määritettyyn hankkeeseen sisältyy rajat ylittävä osuus, jota ei teknisistä ja rahoituksellisista syistä voida jakaa, asianomaisten kahden jäsenvaltion on toteutettava monikansallinen selvitys rajat ylittävän osuuden arvioimiseksi ja yleisön kuulemiseksi ennen luvan myöntämistä hankkeeseen.

10. Edellä 8 ja 9 kohdassa tarkoitettujen koordinoitujen tai monikansallisten selvitysmenettelyjen soveltaminen ei rajoita velvoitteita, joista on säädetty ympäristönsuojelua ja erityisesti ympäristövaikutusten arviointia koskevassa yhteisön lainsäädännössä.

Asianomaisten jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle tällaisten koordinoitujen tai monikansallisten selvitysmenettelyjen aloittamisesta sekä niiden tuloksista.

9 artikla

Euroopan etua koskevien hankkeiden toteuttaminen

1. Euroopan etua koskevat hankkeet on toteutettava pikaisesti.

Jäsenvaltioiden on viimeistään ... * toimitettava komissiolle näiden hankkeiden toteuttamisaikataulu, jossa annetaan yksityiskohtaiset tiedot

- a) hanketta koskevan lupaprosessin odotetusta etenemisestä,
- b) esitutkimus- ja suunnitteluvaiheen aikataulusta,
- c) *aikataulusta* hankkeen rakentamiselle ja
- d) hankkeen käyttöönotosta.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle vuosittain kertomus 1 kohdassa tarkoitettujen hankkeiden etenemisestä.

* *Kuuden kuukauden kuluttua tämän päätöksen voimaantulosta.*

Jos hanke etenee hitaammin kuin komissiolle toimitetussa aikataulussa on esitetty, jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle tarkistettu suunnitelma.

3. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että Euroopan etua koskeviin hankkeisiin liittyvät lupamenettelyt ovat tehokkaita eivätkä aiheuta tarpeettomia viivästyksiä.

10 artikla

Eurooppalainen koordinaattori

1. Komissio voi *yhteistyössä asianomaisten jäsenvaltioiden kanssa ja Euroopan parlamenttia* asianomaisia jäsenvaltioita kuultuaan nimetä eurooppalaisen koordinaattorin *sellaisten hankkeiden kohdalla, joihin liittyy täytäntöönpano-ongelmia*.

Eurooppalainen koordinaattori toimii komission nimissä ja sen lukuun. Koordinaattorin tehtävä koskee yhtä ensisijaista hanketta tai ensisijaisen hankkeen osuutta. Eurooppalaisen koordinaattorin tehtävä voidaan tarvittaessa laajentaa muihin alkuperäiseen hankkeeseen liittyviin ensisijaisiin hankkeisiin.

2. Eurooppalaisen koordinaattorin valintaperusteina käytetään kokemusta yhteisön toimielimistä sekä tietämystä suurten hankkeiden tekniseen, rahoitukseen, sosioekonomiseen ja ympäristöarviointiin liittyvistä kysymyksistä.

3. Eurooppalaisen koordinaattorin nimeämispäätöksessä määritellään, kuinka koordinaattori toteuttaa tehtävänsä.

4. Eurooppalainen koordinaattori

- a) edistää hankkeiden yhteisiä arviointimenetelmiä, neuvoo hanke-ehdotuksen tekijöitä hankkeiden rahoitusjärjestelyissä ja antaa tarvittaessa lausuntonsa verkkojen toimintaan liittyvistä kysymyksistä;
- b) antaa komissiolle vuosittain kertomuksen sen hankkeen (niiden hankkeiden) toteuttamisesta saavutetusta edistymisestä, jota (joita) varten hänet on nimetty, sekä uudesta lainsäädännöllisestä tai muusta kehityksestä, joka voi vaikuttaa hankkeen (hankkeiden) ominaispiirteisiin, ja kaikista vaikeuksista ja esteistä, jotka voivat todennäköisesti aiheuttaa merkittäviä viivästyksiä;

- c) osallistuu vuoropuheluun verkonhaltijoiden, käyttäjien, alue- ja paikallisviranomaisten sekä kansalaisyhteiskunnan edustajien kanssa saadakseen kattavamman kuvan siirtopalvelujen kysynnästä, rajoituksista sekä kyseisen infrastruktuurin käytön optimoimiseksi tarvittavista toiminnallisista parametreista.

5. Asianomaisten jäsenvaltioiden on toimittava yhteistyössä eurooppalaisen koordinaattorin kanssa ja annettava koordinaattorille tiedot, joita tämä tarvitsee 4 kohdassa tarkoitettujen tehtävien hoitamisessa.

6. Komissio voi pyytää eurooppalaisen koordinaattorin lausuntoa käsitellessään yhteisön rahoitustukea koskevia hakemuksia sellaisista hankkeista tai hankeryhmistä, joita varten koordinaattori on nimetty.

7. Koordinoinnin on oltava suhteessa hankekustannuksiin, jotta vältetään tarpeeton hallinnollinen rasitus.

11 artikla

Suotuisampi ympäristö

1. Suotuisamman kehitysympäristön luomiseksi Euroopan laajuisille energiaverkoille ja niiden yhteentoimivuudelle yhteisö **ottaa huomioon tätä tavoitetta vastaavat jäsenvaltioiden toimet ja** kiinnittää erityistä huomiota seuraaviin toimiin ja edistää niitä siinä määrin kuin on tarpeen:

- a) Euroopan laajuisista energiaverkoista vastaavien yksikköjen välinen tekninen yhteistyö etenkin liitteessä II olevassa 1, 2 ja 7 kohdassa mainittujen yhteyksien moitteettoman toiminnan varmistamiseksi;
- b) Euroopan laajuisiin energiaverkkoihin liittyviä hankkeita koskevien lupamenettelyjen toteuttamisen helpottaminen viivästymisten vähentämiseksi;
- c) yhteistä etua koskevien hankkeiden tukeminen näihin verkkoihin sovellettavista yhteisön rahastoista ja rahoitusvälineistä ja -ohjelmista.

2. Komissio tekee tiiviissä yhteistyössä asianomaisten jäsenvaltioiden kanssa kaikki tarpeelliset aloitteet 1 kohdassa mainittujen toimien koordinoinnin edistämiseksi.
3. Komissio päättää 1 kohdan a ja b alakohdassa mainittujen toimien toteuttamiseksi tarvittavista toimenpiteistä 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

12 artikla

Vaikutukset kilpailuun *ja toimitusvalmiuteen*

Hankkeiden tarkastelussa täytyy ottaa huomioon niiden vaikutukset kilpailuun **ja toimitusvarmuuteen**. Yksityistä rahoitusta tai taloudellisten toimijoiden järjestämää rahoitusta kannustetaan noudattaen samalla kilpailusääntöjä ja muita EU:n sääntöjä. Markkinatoimijoiden välisiä kilpailun vääristymiä on vältettävä EY:n perustamissopimuksen määräysten mukaisesti.

13 artikla

Rajoitukset

1. Tällä päätöksellä ei rajoiteta minkään jäsenvaltion tai yhteisön tekemiä taloudellisia sitoumuksia.
2. Tällä päätöksellä ei rajoiteta hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnin tuloksia eikä suunnitelmia tai ohjelmia, joissa määritellään kyseisiä hankkeita koskeva lupamenettely tulevaisuudessa. Ympäristöarvioinnin tulokset – jos tällaista arviointia on pyydetty asiaa koskevan yhteisön lainsäädännön mukaisesti – on otettava huomioon ennen kuin hankkeen toteuttamista koskeva päätös tehdään asiaa koskevan yhteisön lainsäädännön mukaisesti.

14 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea.
2. Viitattaessa tähän kohtaan sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 ja 7 artiklassa säädettyä menettelyä ja otetaan huomioon mainitun päätöksen 8 artikla.

Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklan 6 kohdassa säädetty määräaika on kolme kuukautta.

3. Komitea hyväksyy työjärjestyksensä.

15 artikla

Kertomus

Komissio laatii joka toinen vuosi tämän päätöksen täytäntöönpanosta kertomuksen, jonka se antaa Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle.

Kertomuksessa kiinnitetään huomiota liitteessä II olevassa 1, 2 ja 7 kohdassa mainittujen rajat ylittäviä yhteyksiä koskevien ensisijaisten hankkeiden toteuttamiseen ja edistymiseen sekä niiden rahoitusta koskeviin yksityiskohtiin erityisesti yhteisön rahoitustuen osalta.

16 artikla

Kumoaminen

Kumotaan päätös 96/391/EY ja päätös N:o 1229/2003/EY.

17 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

18 artikla

Osoitus

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty ...ssa/ssä ... päivänä ...kuuta ...

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

EUROOPAN LAAJUISET ENERGIAVERKOT

Päätöksen 7 ja 8 artiklassa määriteltyjen ensisijaisten hankkeiden linjaukset, Euroopan etua koskevat hankkeet mukaan luettuina

Seuraavassa luettelossa ovat kuhunkin linjaukseen sisältyvät ensisijaiset hankkeet, Euroopan etua koskevat hankkeet mukaan luettuina.

SÄHKÖVERKOT

- EL.1. Ranska – Belgia – Alankomaat – Saksa:
Sähköverkon vahvistaminen Benelux-maiden läpi kulkevien sähkövirtojen ylikuormituksen ratkaisemiseksi
Näistä Euroopan etua koskevia hankkeita ovat:
Avelin (FR) – Avelgem (BE) -linja
Moulaine (FR) – Aubange (BE) -linja
- EL.2. Ranskan, Itävallan, Slovenian ja Sveitsin vastaiset Italian raja-alueet:
Yhteenliittämiskapasiteetin lisääminen
Näistä Euroopan etua koskevia hankkeita ovat:
Lienz (AT) – Cordignano (IT) -linja
Uusi yhteys Italian ja Slovenian välillä
Udine Ovest (IT) – Okroglo (SI) -linja
S. Fiorano (IT) – Nave (IT) – Gorlago (IT) -linja
Venetsia Nord (IT) – Cordignano (IT) linja
St. Peter (AT) – Tauern (AT) -linja
Südburgenland (AT) – Kainachtal (AT) -linja
Itävalta–Italia (Thaur-Brixen) -yhteys Brennerin rautatietunnelin kautta
- EL.3. Ranska – Espanja – Portugali:
Yhteenliittämiskapasiteetin lisääminen näiden maiden välillä ja Iberian niemimaalla sekä runkoverkon kehittäminen saarialueilla
Näistä Euroopan etua koskevia hankkeita ovat:
Sentmenat (ES) – Bescanó (ES) – Baixas (FR) -linja
Valdigem (PT) – Douro Internacional (PT) – Aldeadávila (ES) -linja ja Douro Internacionalin laitos

- EL.4. Kreikka – Balkanin maat – UCTE-verkko:
Sähköinfrastruktuurin kehittäminen Kreikan liittämiseksi UCTE-verkkoon ja Kaakkois-Euroopan sähkömarkkinoiden mahdollistamiseksi
***Näistä Euroopan etua koskeva hanke on:
Filippi (EL) – Hamidabad (TR) -linja***
- EL.5. Yhdistynyt kuningaskunta – Manner-Eurooppa ja Pohjois-Eurooppa:
Yhteenliittämiskapasiteetin rakentaminen ja/tai lisääminen ja mahdollinen rannikon edustalla tuotettavan tuulienergian liittäminen
***Näistä Euroopan etua koskeva hanke on:
Merenalainen kaapeli Englannin (UK) ja Alankomaiden välillä***
- EL.6. Irlanti – Yhdistynyt kuningaskunta:
Yhteenliittämiskapasiteetin lisääminen ja mahdollinen rannikon edustalla tuotettavan tuulienergian liittäminen
***Näistä Euroopan etua koskeva hanke on:
Merenalainen kaapeli Irlanti – Wales (UK)***
- EL.7. Tanska – Saksa – Itämeren reuna-alueet (*Baltic Ring*, mukaan luettuina Norja – Ruotsi – Suomi – Tanska – Saksa – Puola – Baltian maat – Venäjä):
Yhteenliittämiskapasiteetin lisääminen ja mahdollinen rannikon edustalla tuotettavan tuulienergian liittäminen
***Näistä Euroopan etua koskevia hankkeita ovat:
Kassø (DK) – Hampuri/Dollern (DE) -linja
Hampuri/Krümmel (DE) – Schwerin (DE) -linja
Kassø (DK) – Revsing (DK) – Tjele (DK) -linja
V. Hassing (DK) – Trige (DK) -linja
Merenalainen kaapeli Skagerrak 4 (DK) – (NO)
Puola – Liettua -yhteys, sisältää Puolan sähköverkon ja PL-DE profiilin tarpeellisen vahvistamisen, jotta mahdollistettaisiin osallistuminen energian sisämarkkinoille
Merenalainen kaapeli Suomi –Viro (Estlink)
Merenalainen Fennoscan-kaapeli Suomen ja Ruotsin välillä
Halle/Saale (DE) – Schweinfurt (DE)***

- EL.8. Saksa – Puola – Tšekki – Slovakia – Itävalta – Unkari – Slovenia:
Yhteenliittämiskapasiteetin lisääminen
Näistä Euroopan etua koskevia hankkeita ovat:
Neuenhagen (DE) – Vierraden (DE) – Krajsnik (PL) -linja
Dürnrohr (AT) – Slavětice (CZ) -linja
Uusi yhteys Saksa – Puola
Vel'ké Kapušany (SK) – Lemešany (SK) – Moldava (SK) – Sajoivanka (HU)
Gabčíkovo (SK) – Vel'ký Ďur (SK)
Stupava (SK) – Wien SO (AT)
- EL.9. Välimeren alueen jäsenvaltiot – Välimeren reuna-alueet (*Mediterranean Electricity Ring*):
Yhteenliittämiskapasiteetin lisääminen Välimeren alueen jäsenvaltioiden sekä Marokon, Algerian, Tunisian, Libyan, Egyptin, Lähi-idän maiden ja Turkin välillä
Näistä Euroopan etua koskeva hanke on:
Sähköyhteydet Tunisian ja Italian välillä

KAASUVERKOT

- NG.1. Yhdistynyt kuningaskunta – pohjoinen Manner-Eurooppa, mukaan luettuina Alankomaat, *Belgia*, Tanska, *Ruotsi* ja Saksa – Puola – Liettua – Latvia – Viro – Suomi – Venäjä:
Maakaasujohto, jolla yhdistetään eräät Euroopan tärkeimmistä kaasulähteistä, parannetaan verkkojen yhteentoimivuutta ja parannetaan toimitusvarmuutta, mukaan lukien North Transgas -maakaasujohto ja Jamal – Eurooppa -maakaasujohto, sekä uusien johtojen rakentaminen ja kapasiteetin lisäys Saksan, Tanskan ja Ruotsin verkoissa ja näiden verkkojen välillä sekä Puolan, Tšekin, Slovakian, Saksan ja Itävallan verkoissa ja näiden verkkojen välillä
Näistä Euroopan etua koskevia hankkeita ovat:
North Transgas -johto
Jamal – Eurooppa -johto
Maakaasujohto, joka yhdistää Tanskan, Ruotsin ja Saksan
Kauttakulkukapasiteetin vahvistaminen akselilla Saksa – Belgia – Yhdistynyt kuningaskunta

- NG.2. Algeria – Espanja – Italia – Ranska – pohjoinen Manner-Eurooppa:
 Uusien *maakaasujohdojen* rakentaminen Algeriasta Espanjaan, Ranskaan ja Italiaan sekä kapasiteetin lisäys Espanjan, Italian ja Ranskan verkoissa ja näiden verkkojen välillä
Näistä Euroopan etua koskevia hankkeita ovat:
Algeria – Tunisia – Italia -johto
Algeria – Italia -johto, joka kulkee Sardinian ja Korsikan kautta ja josta on yhdysjohto Ranskaan
Medgas-johto Algeria – Espanja – Ranska – Manner-Eurooppa
- NG.3. Kaspianmeren maat – Lähi-itä – Euroopan unioni:
 Uudet *maakaasujohdot* uusilta kaasukentiltä Euroopan unioniin, mukaan luettuina Turkin ja Kreikan, Kreikan ja Italian, **Turkin** ja Itävallan sekä **Kreikan, Slovenian ja Itävallan** väliset (**Länsi-Balkanin kautta kulkevat**) *maakaasujohdot*
Näistä Euroopan etua koskevia hankkeita ovat:
Turkki – Kreikka – Italia -johto
Turkki – Itävalta -johto
- NG.4. Nesteytetyn maakaasun vastaanottoasemat Belgiassa, Ranskassa, Espanjassa, Portugalissa, Italiassa, **Kreikassa, Kyproksessa** ja Puolassa:
 Toimituslähteiden ja verkon syöttökohtien monipuolistaminen, mukaan luettuna nesteytetyn maakaasun vastaanottoasemien yhteydet siirtoverkkoon
- NG.5. Maanalaiset maakaasuvarastot Espanjassa, Portugalissa, **Ranskassa**, Italiassa, Kreikassa ja Itämeren alueen maissa:
 Kapasiteetin lisääminen Espanjassa, **Ranskassa**, Italiassa ja Itämeren alueen maissa sekä ensimmäisten varastojen rakentaminen Portugalissa, **Kreikassa ja Liettuassa**
- NG.6. Välimeren alueen jäsenvaltiot – itäisen Välimeren kaasurengas:
Maakaasujohdojen rakentaminen ja kapasiteetin lisääminen Välimeren alueen jäsenvaltioiden sekä Libyan, Egyptin, Jordanian, Syyrian ja Turkin välillä.
Näistä Euroopan etua koskeva hanke on:
Libya – Italia -johto

EUROOPAN LAAJUISET ENERGIAVERKOT

6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut yhteistä etua koskevien hankkeiden lisäarviointiperusteet

SÄHKÖVERKOT

1. Sähköverkkojen kehittäminen saarialueilla, eristyneillä alueilla, syrjäseutualueilla ja erittäin syrjäisillä alueilla edistämällä samalla energialähteiden monipuolistamista ja lisäämällä uusiutuvien energialähteiden käyttöä sekä tarvittaessa näiden alueiden sähköverkkojen liittäminen muihin verkkoihin.

- Irlanti – Yhdistynyt kuningaskunta (Wales)
- Kreikka (saaret)
- Italia (Sardinia) – Ranska (Korsika) – Italia (manner)
- Yhteydet saarialueilla, mukaan luettuina yhteydet mantereelle
- Yhteydet Ranskan, Espanjan ja Portugalin erittäin syrjäisillä alueilla

2. Sellaisten sähköverkkoyhteyksien kehittäminen jäsenvaltioiden välillä, jotka ovat tarpeen sisämarkkinoiden toiminnan helpottamiseksi ja sähköverkkojen toiminnan luotettavuuden ja varmuuden varmistamiseksi.

- Ranska – Belgia – Alankomaat – Saksa
- Ranska – Saksa
- Ranska – Italia
- Ranska – Espanja
- Portugali – Espanja

- Suomi – Ruotsi
- Suomi – Viro – Latvia – Liettua
- Itävalta – Italia
- Italia – Slovenia
- Itävalta – Italia – Slovenia – Unkari
- Saksa – Puola
- Saksa – Puola – Tšekki – **Itävalta** – Slovakia – Unkari
- **Unkari – Slovakia**
- **Unkari – Itävalta**
- Puola – Liettua
- Irlanti – Yhdistynyt kuningaskunta (Pohjois-Irlanti)
- **Saksa – Itävalta – Slovenia – Unkari**
- Alankomaat – Yhdistynyt kuningaskunta
- Saksa – Tanska – Ruotsi
- Kreikka – Italia
- **Unkari – Slovenia**

– *Malta – Italia*

– *Suomi – Viro*

– *Italia – Slovenia*

3. Jäsenvaltioiden sisäisten verkkoyhteyksien kehittäminen, jos se on tarpeen jäsenvaltioiden välisten yhteenliitettyjen verkkojen käytön, sisämarkkinoiden toiminnan tai uusiutuvien energialähteiden verkkoon liittämisen kannalta.

– Kaikki jäsenvaltiot

4. Sellaisten verkkoyhteyksien kehittäminen yhteisön ulkopuolisten maiden ja erityisesti unionin jäseniksi ehdolla olevien maiden kanssa, jotka parantavat osaltaan sähköverkkojen yhteentoimivuutta, luotettavuutta ja varmuutta tai Euroopan yhteisön sähkönsaantimahdollisuuksia.

– Saksa – Norja

– Alankomaat – Norja

– Ruotsi – Norja

– Yhdistynyt kuningaskunta – Norja

– Itämeren reuna-alueet (*Baltic Electricity Ring*): Saksa – Puola – Valko-Venäjä – Venäjä – Liettua – Latvia – Viro – Suomi – Ruotsi – Norja – Tanska

– Norja – Ruotsi – Suomi – Venäjä

– Välimeren reuna-alueet (*Mediterranean Electricity Ring*): Ranska – Espanja – Marokko – Algeria – Tunisia – Libya – Egypti – Lähi-idän maat – Turkki – Kreikka – Italia

– Kreikka – Turkki

- Italia – Sveitsi
- *Itävalta – Sveitsi*
- *Unkari – Romania*
- *Unkari – Serbia*
- *Unkari – Kroatia*
- *Italia – Tunisia*
- Kreikka – Balkanin maat
- Espanja – Marokko
- *Espanja – Andorra – Ranska*
- EU – Balkanin maat – Valko-Venäjä – Venäjä – Ukraina
- Mustanmeren reuna-alueet (*Black Sea Electricity Ring*): Venäjä – Ukraina – Romania – Bulgaria – Turkki – Georgia
- *Bulgaria – entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia/Kreikka – Albania – Italia tai Bulgaria – Kreikka – Italia*

5. Toimet, joilla parannetaan yhteenliitettyjen sähköverkkojen toimintaa sisämarkkinoilla, ja erityisesti toimet, joilla pyritään määrittämään pullonkauloja ja puuttuvia yhteyksiä, kehittämään ratkaisuja ylikuormitusongelmaan sekä mukauttamaan sähköverkkoihin liittyviä ennustemenetelmiä ja verkkojen käyttömenetelmiä.

- Erityisesti sähköverkkojen rajatylittävien pullonkaulojen ja puuttuvien yhteyksien määrittäminen.
- Ratkaisujen kehittäminen sähkövirtojen hallintaan, jotta voidaan hoitaa sähköverkkojen ylikuormitusongelmat.
- Sähköverkkoihin liittyvien ennustemenetelmien ja verkkojen käyttömenetelmien mukauttaminen sähkön sisämarkkinoiden toiminnan ja uusiutuvien energialähteiden merkittävän käyttöosuuden edellyttämällä tavalla.

KAASUVERKOT

6. Maakaasun käyttöönotto uusilla alueilla, pääasiassa saarialueilla, eristyneillä alueilla, syrjäseutualueilla ja erittäin syrjäisillä alueilla, sekä maakaasuverkkojen kehittäminen näillä alueilla.

- Yhdistynyt kuningaskunta (Pohjois-Irlanti)
- Irlanti
- Espanja
- Portugali
- Kreikka
- Ruotsi
- Tanska
- Italia (Sardinia)
- Ranska (Korsika)
- Kypros
- Malta
- Ranskan, Espanjan ja Portugalin erittäin syrjäiset alueet

7. Maakaasuyhteyksien kehittäminen, jotta täytettäisiin sisämarkkinoiden tarpeet tai parannettaisiin toimitusvarmuutta, erillisten *olefiini- ja* maakaasuverkkojen liittäminen mukaan luettuna.

- Irlanti – Yhdistynyt kuningaskunta
- Ranska – Espanja
- Ranska – Sveitsi
- Portugali – Espanja
- Itävalta – Saksa
- Itävalta – Unkari
- Itävalta – Unkari – Slovakia – Puola
- *Puola – Tšekki*
- *Slovakia – Tšekki – Saksa – Itävalta*
- Itävalta – Italia
- Kreikka – muut Balkanin maat
- Itävalta – Unkari – Romania – Bulgaria – Kreikka – Turkki
- Ranska – Italia
- Kreikka – Italia
- Itävalta – Tšekki

- Saksa – Tšekki – Itävalta – Italia
 - Itävalta – Slovenia – Kroatia
 - *Unkari – Kroatia*
 - *Unkari – Romania*
 - *Unkari – Slovakia*
 - *Unkari – Ukraina*
 - *Slovenia – Balkanin maat*
 - *Belgia – Alankomaat – Saksa*
 - Yhdistynyt kuningaskunta – Alankomaat – Saksa
 - Saksa – Puola
 - Tanska – Yhdistynyt kuningaskunta
 - Tanska – Saksa – Ruotsi
 - *Tanska – Alankomaat*
8. Nesteytetyn maakaasun vastaanottokapasiteetin ja maakaasun varastointikapasiteetin lisääminen kysynnän tyydyttämiseksi sekä kaasuntoimitusjärjestelmien valvomiseksi ja maakaasun hankintalähteiden ja toimitusreittien monipuolistaminen.
- Kaikki jäsenvaltiot

9. Maakaasun siirtokapasiteetin (toimitusputkistojen) lisääminen kysynnän tyydyttämiseksi sekä maakaasun sisäisten ja ulkoisten hankintalähteiden ja toimitusreittien monipuolistamiseksi

- Pohjoinen kaasuverkko: Norja – Tanska – Saksa – Ruotsi – Suomi – Venäjä – Baltian maat – Puola
- Algeria – Espanja – Ranska
- Venäjä – Ukraina – EU
- Venäjä – Valko-Venäjä – Ukraina – EU
- Venäjä – Valko-Venäjä – EU
- Venäjä – Itämeri – Saksa
- ***Venäjä – Baltian maat – Puola – Saksa***
- ***Saksa – Tšekki – Puola – Saksa – muut jäsenvaltiot***
- Libya – Italia
- Tunisia – Libya – Italia
- Kaspianmeren maat – EU
- Venäjä – Ukraina – Moldavia – Romania – Bulgaria – Kreikka – ***Slovenia*** – muut Balkanin maat
- Venäjä – Ukraina – Slovakia – Unkari – Slovenia – Italia
- Alankomaat – Saksa – Sveitsi – Italia
- Belgia – Ranska – Sveitsi – Italia
- Tanska – (Ruotsi) – Puola

- Norja – Venäjä – EU
 - Irlanti
 - Algeria – Italia – Ranska
 - *Algeria – Tunisia – Italia*
 - Lähi-itä – itäisen Välimeren kaasurengas – EU
 - *sekoituslaitos Winkselessä (BE) pohjois-eteläkselillä (H-ryhmän kaasun sekoittaminen tyypeen)*
 - *kapasiteetin lisääminen itä-länsiakselilla: Zeebrugge – Eynatten*
10. Toimet, joilla parannetaan yhteenliitettyjen maakaasuverkkojen toimintaa sisämarkkinoilla ja kauttakulkumaissa, ja erityisesti toimet, joilla pyritään määrittämään pullonkaulat ja puuttuvat yhteydet, kehittämään ratkaisuja ylikuormitusongelmaan sekä mukauttamaan maakaasuverkkoihin liittyviä ennustemenetelmiä ja verkkojen tehokkaita ja turvallisia käyttömenetelmiä.
- Erityisesti maakaasuverkkojen rajatylittävien pullonkaulojen ja puuttuvien yhteyksien määrittäminen.
 - Ratkaisujen kehittäminen maakaasuvirtojen hallintaan, jotta voidaan hoitaa kaasuverkkojen ylikuormitusongelmat.
 - Maakaasuverkkoja koskevien ennustemenetelmien ja verkkojen käyttömenetelmien mukauttaminen sisämarkkinoiden toiminnan edellyttämällä tavalla.
 - Maakaasuverkkojen yleisen suorituskyvyn, turvallisuuden ja varmuuden parantaminen kauttakulkumaissa.
11. Olefiinikaasujen siirtokapasiteetin kehittäminen ja integrointi sisämarkkinoiden kysynnän tyydyttämiseksi.
- Kaikki jäsenvaltiot

EUROOPAN LAAJUISET ENERGIAVERKOT

Liitteessä II esitettyjen perusteiden mukaisesti määritetyt yhteistä etua koskevat hankkeet ja niiden eritelvät

SÄHKÖVERKOT

1. Sähköverkkojen kehittäminen eristyksissä olevilla alueilla
 - 1.1 Merenalainen kaapeli Irlanti – Wales (*UK*)
 - 1.2 *Etelä-Kykladien* (EL) liittäminen
 - 1.3 Faialin, Picon ja São Jorgen saarten (Azorit, *PT*) välinen 30 kV:n *merenalainen kaapeli*
 - 1.4 Terceiran, Faialin ja S. Miguelin (Azorit, *PT*) kantaverkon yhdistäminen ja vahvistaminen
 - 1.5 Madeiran (*PT*) kantaverkon yhdistäminen ja vahvistaminen
 - 1.6 Merenalainen kaapeli Sardinia (*IT*) – Italian mannermaa
 - 1.7 *Merenalainen* kaapeli Korsika (*FR*) – Italia
 - 1.8 Yhteys Italian mannermaa – Sisilia (*IT*): *Sorgente (IT) – Rizziconi (IT) -yhteyden kaksinkertaistaminen*
 - 1.9 *Baleaarien* saariryhmän ja Kanariansaarten (*ES*) uudet yhteydet
2. Jäsenvaltioiden välisten sähköverkkoyhteyksien kehittäminen
 - 2.1 Moulaine (*FR*) – Aubange (*BE*) -linja

- 2.2 Avelin (FR) – Avelgem (BE) -linja
- 2.3 **Saksan ja Belgian välinen yhteys**
- 2.4 Vigy (FR) – Marlenheim (FR) -linja
- 2.5 Vigy (FR) – Uchtelfangen (DE) -linja
- 2.6 La Prazin (FR) vaihemuuntaja
- 2.7 Kapasiteetin lisääminen Ranskan ja Italian välisten nykyisten yhteyksien avulla
- 2.8 Ranskan ja Italian välinen uusi yhteys
- 2.9 Uusi Ranskan ja Espanjan välinen yhteys Pyreneiden halki
- 2.10 Ranskan ja Espanjan välinen Pyreneiden itäosan yhteys
- 2.11 Pohjois-Portugalin ja Luoteis-Espanjan väliset yhteydet
- 2.12 Sines (PT) – Alqueva (PT) – Balboa (ES) -linja
- 2.13 **Etelä-Portugalin ja Lounais-Espanjan välinen yhteys**
- 2.14 Valdigem (PT) – Douro Internacional (PT) – Aldeadávila (ES) linja ja Douro Internacionalin laitos
- 2.15 Suomen ja Ruotsin väliset Pohjanlahden pohjoispuolen yhteydet **ja merenalainen Fennoscan-kaapeli**
- 2.16 Lienz (AT) – Cordignano (IT) -linja
- 2.17 **Somplago (IT) – Wuermlach (AT) -yhteys**

- 2.18 *Itävalta – Italia (Thaur-Brixen) -yhteys Brennerin rautatietunnelin kautta*
- 2.19 *Irlannin ja Pohjois-Irlannin välinen yhteys*
- 2.20 *St Peter (AT) – Isar (DE) -linja*
- 2.21 *Kaakkois-Englannin ja Alankomaiden keskiosan välinen merenalainen kaapeli*
- 2.22 *Tanskan ja Saksan välisten yhteyksien vahvistaminen, esim. Kasso – Hampuri -linja*
- 2.23 *Tanskan ja Ruotsin välisten yhteyksien vahvistaminen*
- 2.24 *Uusi yhteys Slovenian ja Unkarin välillä: Cirkovce (SI) – Heviz (HU)*
- 2.25 *Sajoivanka (HU) – Rimavská Sobota (SK)*
- 2.26 *Moldava – Sajoivanka ((HU)*
- 2.27 *Stupava (SK) – Wien SO (AT)*
- 2.28 *Puola – Saksa (Neuenhagen (DE) –Vierraden (DE) – Krajnik (PL)) -linja*
- 2.29 *Puola – Liettua -yhteys (Elk–Alytus)*
- 2.30 *Suomen ja Viron välinen merenalainen kaapeli*
- 2.31 *Joustavien vaihtoehtoisten virransiirtojärjestelmien asennus Italian ja Slovenian välille*
- 2.32 *Uudet yhteydet UCTE- ja CENTREL -verkkojen välillä*

- 2.33 *Dürnrrohr (AT) – Slavětice (CZ)*
- 2.34 *Merenalainen sähköyhteys Malta (MT) – Sisilia (IT)*
- 2.35 *Uusi Italian ja Slovenian välinen yhteys*
- 2.36 *Udine Ovest (IT) – Okroglo (SI) linja*
- 3. Jäsenvaltioiden sisäisten sähköverkko-yhteyksien kehittäminen
 - 3.1 Yhteydet Tanskan itä-länsiakselilla: Tanskan läntisen verkon (UCTE) ja itäisen verkon (NORDEL) liittäminen
 - 3.2 Yhteydet Tanskan *pohjois-etelä*akselilla
 - 3.3. Uudet yhteydet Pohjois-Ranskassa
 - 3.4 Uudet yhteydet Lounais-Ranskassa
 - 3.5 Trino Vercellese (IT) – *Lacchiarella (IT)* -linja
 - 3.6 Turbigo (IT) – *Rho – Bovisio (IT)* -linja
 - 3.7 Voghera (IT) – *La Casella (IT)* -linja
 - 3.8 S. Fiorano (IT) – *Nave (IT) – Gorlago (IT)* -linja
 - 3.9 Venetsia Nord (IT)– *Cordignano (IT)* -linja
 - 3.10 Redipuglia (IT) – *Udine Ovest (IT)* -linja
 - 3.11 Uudet yhteydet Italian itä-länsiakselilla
 - 3.12 Tavarnuzze (IT) – *Casellina (IT)* -linja

- 3.13 Tavarnuzze (IT) – Santa Barbara (IT) -linja
- 3.14 Rizziconi (IT) – Feroletto (IT) – Laino (IT) -linja
- 3.15 Uudet yhteydet Italian pohjois-eteläakselilla
- 3.16 Italian verkkoon tehtävät muutokset uusiutuvien energialähteiden liittämisen helpottamiseksi
- 3.17 Italian uudet tuulivoimayhteydet
- 3.18 Uudet yhteydet Espanjan pohjoisakselilla
- 3.19 Uudet yhteydet Espanjan Välimeri-akselilla
- 3.20 Uudet yhteydet Galicia (ES) – Keski-Espanja (ES) -akselilla
- 3.21 Uudet yhteydet Keski-Espanja (ES) – Aragonia (ES) -akselilla
- 3.22 Uudet yhteydet Aragonia (ES) – Itä-Espanja (ES) -akselilla
- 3.23 Uudet yhteydet Espanjan etelä-keskusta-akselilla (ES)**
- 3.24 Uudet yhteydet Espanjan itä-keskusta-akselilla (ES)**
- 3.25 Uudet yhteydet Andalusiassa (ES)
- 3.26 Pedralva (PT) – Riba d'Ave (PT) -linja ja Pedralvan laitos
- 3.27 Recarei (PT) – Valdigem (PT) -linja
- 3.28 Picote (PT) – Pocinho (PT) -linja (parannus)
- 3.29 Nykyiseen Pego (PT) – Cedillo (ES) / Falagueira (PT) -linjaan ja Falagueiran laitokseen tehtävät muutokset

- 3.30 Pego (PT) – Batalha (PT) -linja ja Batalhan laitos
- 3.31 Sines (PT) – Ferreira do Alentejo (PT) I -linja (parannus)
- 3.32 Portugalin uudet tuulivoimayhteydet
- 3.33 Pereiros (PT) – Zêzere (PT) – Santarém (PT) -linjat ja Zêzeren laitos
- 3.34 Batalha (PT) – Rio Maior (PT) I ja II linjat (parannus)
- 3.35 Carrapatelo (PT) – Mourisca (PT) -linja(parannus)
- 3.36 Valdigem (PT) – Viseu (PT) – Anadia (PT) -linja
- 3.37 Nykyisen Rio Maior (PT) – Palmela (PT) -linjan poikkeama Ribatejoon (PT) ja Ribatejon laitos
- 3.38 Tessalonikin (EL) , Lamian (EL) ja Patrasin (EL) ala-asetat ja yhdyslinjat
- 3.39 Evian (EL), Lakonian (EL) ja Traakian (EL) alueiden yhteydet
- 3.40 Kreikan mannermaan syrjäisten alueiden olemassa olevien yhteyksien vahvistaminen
- 3.41 Tynagh (IE) – Cashla (IE) -linja
- 3.42 Flagford (IE) – East Sligo (IE) -linja
- 3.43 Espanjan koillis- ja länsiosan yhteydet, erityisesti tuulivoimaloiden liittämiseksi verkkoon
- 3.44 Yhteydet Baskimaassa (ES), Aragoniassa (ES) ja Navarrassa (ES)

- 3.45 Yhteydet Galiciassa (ES)
- 3.46 Keski-Ruotsin yhteydet
- 3.47 Etelä-Ruotsin yhteydet
- 3.48 **Hampuri (DE) – Schwerinin alue (DE) -linja**
- 3.49 **Hallen/Saalen alue (DE) – Schwerinin alue (DE) -linja**
- 3.50 **Uudet tuulivoimayhteydet Saksan rannikolla ja rannikon ulkopuolella**
- 3.51 **380 kV:n verkon vahvistaminen Saksassa rannikon ulkopuolella sijaitsevien tuulimyllypuistojen yhteyksiä varten**
- 3.52 **Pohjois-Irlannin** sisäiset yhteydet, jotka liittyvät Pohjois-Irlannin ja Irlannin verkkojen välisiin yhteyksiin
- 3.53 Yhdistyneen kuningaskunnan luoteisosan yhteydet
- 3.54 Skotlannin ja Englannin yhteydet ja uusiutuvien energialähteiden laajempi käyttö sähköntuotannossa
- 3.55 Uudet tuulivoimayhteydet Belgian rannikolla, **mukaan luettuna 380 kV:n verkon vahvistaminen**
- 3.56 Borssele ala-asema (NL)
- 3.57 Reaktiivisen tehon korvauslaitteiston käyttöönotto (NL)
- 3.58 **Vaiheensuirtimien ja/tai kondensaattoriparistojen asentaminen Belgiassa**
- 3.59 **380 kV:n verkon vahvistaminen Belgiassa tuontikapasiteetin lisäämiseksi**
- 3.60 St. Peter (AT) – Tauern (AT) -linja

- 3.61 *Südburgenland (AT) – Kainachtal (AT) -linja*
- 3.62 *Dunowo (PL) – Zydowo (PL) – Krzewina (PL) – Plewiska (PL)*
- 3.63 *Patnow (PL) – Grudziadz (PL)*
- 3.64 *Ostrow (PL) – Plewiska (PL)*
- 3.65 *Ostrow (PL) – Trebaczew (Rogowiec) (PL)*
- 3.66 *Plewiska (PL) – Patnow (PL)*
- 3.67 *Tarnow (PL) – Krosno (PL)*
- 3.68 *Elk (PL) – Olsztyn Matki (PL)*
- 3.69 *Elk (PL) – Narew (PL)*
- 3.70 *Mikulowa (PL) – Swiebodzice – Dobrzen (Groszowice) (PL)*
- 3.71 *Patnow (PL) – Sachaczew (PL) – Varsova (PL)*
- 3.72 *Krsko (SI) – Bericevo (SI)*
- 3.73 *Slovenian virransiirtojärjestelmän parantaminen 220 kV:stä 400 kV:hen*
- 3.74 *Medzibrod (SK) – Liptovská Mara (SK)*
- 3.75 *Lemešany (SK) – Moldava (SK)*
- 3.76 *Lemešany (SK) – Veľké Kapušany (SK)*

- 3.77 *Gabčíkovo (SK) – Veľký Ďur (SK)*
- 3.78 *Yhteydet Pohjois-Ruotsissa*
- 3.79 *Saarenmaan jännitteen muuttaminen 110 kV:ksi (ET)*
- 3.80 *Tarton energiahuollon parantaminen (ET)*
- 3.81 *Eesti 300 kV -ala-aseman uudistus (ET)*
- 3.82 *Kiisan, Püssin ja Viljandin 110 kV ala-aseman uudistus (ET)*
- 3.83 *Nošovice (CZ) – Prosenice (CZ): 400 kV:n linjan uudelleenrakentaminen 400 kV:n kaksoisvirtapiiriseksi linjaksi*
- 3.84 *Krasíkov (CZ) – Horní Životice (CZ): uusi 400 kV -linja*
- 3.85 *Uudet tuulivoimayhteydet Maltassa (MT)*
- 4. Sähköverkkoyhteyksien kehittäminen yhteisön ulkopuolisten maiden *kanssa*
 - 4.1 *Uusi yhteenliitäntä Italia – Sveitsi*
 - 4.2 *Filippi (EL) – Maritsa 3 (Bulgaria) -linja*
 - 4.3 *Amintaio (EL) – Bitola (entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia) -linja*
 - 4.4 *Kardia (EL) – Elbasan (Albania) -linja*
 - 4.5 *Elbasan (Albania) – Podgorica (Serbia ja Montenegro) -linja*
 - 4.6 *Mostarin (Bosnia ja Hertsegovina) sähköasema ja yhdyslinjat*

- 4.7 Ernestinovon (Kroatia) ala-asema ja yhdyslinjat
- 4.8 Uudet yhteydet Kreikan sekä Albanian, Bulgarian ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välillä
- 4.9 Filippi (EL) – Hamidabad (EL) -linja
- 4.10 Koillis/Itä-Englannin ja Norjan eteläosan välinen merenalainen kaapeli
- 4.11 Eemshaven (NL) – Feda (NO) -yhteys
- 4.12 Etelä-Espanjan ja Marokon välinen merenalainen kaapeli (olemassa olevan yhteyden vahvistaminen)
- 4.13 Itämeren reuna-alueen yhteydet (Baltic Electricity Ring): Saksa – Puola – Venäjä – Viro – Latvia – Liettua – Ruotsi – Suomi – Tanska – Valko-Venäjä
- 4.14 Etelä-Suomi – **Venäjä-yhteydet**
- 4.15 **Uudet** yhteydet Pohjois-Ruotsin ja Pohjois-Norjan välillä
- 4.16 Uudet yhteydet Keski-Ruotsin ja Keski-Norjan välillä
- 4.17 Borgvik (SE) – Hoesle (NO) – Oslon alue **-linja**
- 4.18 **UCTE-** ja/tai CENTREL-verkon ja Balkanin maiden väliset uudet yhteydet
- 4.19 **UCTE-verkon** ja Valko-Venäjän, Venäjän ja Ukrainan väliset yhteydet ja liitoskohta, mukaan luettuna aiemmin Itävallan ja Unkarin, Itävallan ja Tšekin sekä Saksan ja Tšekin välillä toimineiden HVDC-muuntoasemien uudelleensijoitus
- 4.20 Mustanmeren reuna-alueen yhteydet (Black Sea Electricity Ring): Venäjä – Ukraina – Romania – Bulgaria – Turkki – Georgia

- 4.21 Mustanmeren alueen uudet yhteydet, *jotta UCTE-verkko* toimisi yhdessä kyseisten maiden verkkojen kanssa
- 4.22 Välimeren reuna-alueen yhteydet (Mediterranean Electricity Ring): Ranska – Espanja – Marokko – Algeria – Tunisia – Libya – Egypti – Lähi-idän maat – Turkki – Kreikka – Italia
- 4.23 Etelä-Espanjan ja Luoteis-Algerian välinen merenalainen kaapeli
- 4.24 Italian ja *Pohjois-Afrikan (Algeria, Tunisia, Libya)* välinen merenalainen kaapeli
- 4.25 *Tunisian ja Italian välinen sähköverkkoyhteys*
- 4.26 Barentsinmeren alueen uudet yhteydet
- 4.27 *Tanskan ja Norjan välisten verkkoyhteyksien parantaminen*
- 4.28 *Obermoorweiler (DE) – Meiningen (AT) – Bonaduz (CH): kapasiteetin lisääminen edelleen*
- 4.29 *Bekescsaba (HU) – Oradea (RO)*
- 4.30 *Pecs (HU) – Sombor (YU)*
- 4.31 *Pecs (HU) – Ernestinovo (HR)*
- 4.32 *Veľké Kapušany (SK) – Ukrainan raja*
- 4.33 *Andrall (ES) – Encamp (AND): kapasiteetin lisääminen 220 kV:iin*
- 4.34 *Espanja – Andorra – Ranska: yhteyksien vahvistaminen*
5. *Toimet*, joilla parannetaan yhteenliitettyjen sähköverkkojen toimintaa sisämarkkinoilla
(Eritelmiä ei ole vielä määritetty.)

KAASUVERKOT

- 6. Maakaasun käyttöönotto uusilla alueilla
 - 6.1 Kaasuverkon rakentaminen Belfastista Pohjois-Irlannin luoteisaluetta kohti ja tarvittaessa Irlannin länsirannikolle
 - 6.2 Nesteytetyn maakaasun terminaali Teneriffan Santa Cruzissa, Kanarian saaret (ES)
 - 6.3 Nesteytetyn maakaasun terminaali Gran Canarian las Palmasissa (ES)
 - 6.4 Nesteytetyn maakaasun terminaali Madeiralla (PT)
 - 6.5 Kaasuverkon kehittäminen Ruotsissa
 - 6.6 Baleaarien saariryhmän (ES) ja Manner-Espanjan välinen yhteys
 - 6.7 Korkeapainehaara Traakiaan (EL)
 - 6.8 Korkeapainehaara Korinttiin (EL)
 - 6.9 Korkeapainehaara Luoteis-Kreikkaan (EL)
 - 6.10 Lollandin ja Falsterin saarten (DK) yhteys
 - 6.11 Nesteytetyn maakaasun terminaali Kyproksen saarella, Vasilikosin energialaitos**
 - 6.12 Yhteys Vasilikosin (CY) nesteytetyn maakaasun terminaalin ja Moni-voimalan (CY) välillä**
 - 6.13 Nesteytetyn maakaasun terminaali Kreetan saarella (EL)**

6.14 Korkeapainehaara Patraisiin (EL)

6.15 Nesteytetyn maakaasun terminaali Maltassa

7. Maakaasuyhteyksien kehittäminen, jotta täytettäisiin sisämarkkinoiden tarpeet tai parannettaisiin toimitusvarmuutta, erillisten maakaasuverkkojen liittäminen mukaan luettuna
- 7.1 Yksi uusi kaasuyhdysjohto Irlannin ja Skotlannin välille
- 7.2 Pohjoinen – eteläyhteys, mukaan lukien Dublin – Belfast -johto
- 7.3 Lacq (FR) – Calahorra (ES) -kaasujohdon kompressointiasema
- 7.4 Lussagnet (FR) – Bilbao (ES) -kaasujohto
- 7.5 Perpignan (FR) – Barcelona (ES) -kaasujohto
- 7.6 Niiden kaasujohtojen siirtokapasiteetin lisääminen, jotka tuovat kaasua Portugaliin Etelä-Espanjan kautta ja Galiciaan ja Asturiasiin Portugalin kautta
- 7.7 Puchkirchen (AT) – Burghausen (DE) -kaasujohto
- 7.8 Andorf (AT) – Simbach (DE) -kaasujohto
- 7.9 Wiener Neustadt (AT) – Sopron (HU) -kaasujohto
- 7.10 Bad Leonfelden (AT) – Linz (AT) -kaasujohto
- 7.11 Luoteis-Kreikka – Elbasan (Albania) -kaasujohto
- 7.12 Kreikka – Italia -yhdysjohto
- 7.13 Pääkaasuputken kompressointiasema Kreikassa

- 7.14 Itävallan ja Tšekin verkkojen liittäminen toisiinsa
- 7.15 Kaasunsiirtoväylä Kaakkois-Euroopassa Kreikan, entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian, Serbia ja *Montenegron*, Bosnia ja Hertsegovinan, Kroatian, Slovenian ja Itävallan kautta
- 7.16 Kaasunsiirtoväylä Itävallan ja Turkin välillä Unkarin, Romanian ja Bulgarian kautta
- 7.17 Yhdysjohdot Yhdistyneen kuningaskunnan, Alankomaiden ja Saksan välillä, jotka yhdistävät Luoteis-Euroopan tärkeimmät kaasukentät ja markkinat
- 7.18 Koillis-Saksan (Berliinin alue) ja Luoteis-Puolan (Szczecin alue) välinen yhteys ja Schmölln – Lubmin -haara (DE, Greifswaldin alue)
- 7.19 *Cieszyn (PL) – Ostrava (CZ) kaasujohto***
- 7.20 *Görlitz (DE) – Zgorzelec (PL) linjan jatkaminen ja erillisten maakaasuverkkojen yhteenliittäminen***
- 7.21 *Bernau (DE) – Szczecin (PL) linjan jatkaminen***
- 7.22 Pohjanmeren offshore-laitosten yhteenliittäminen tai Tanskan offshore-laitosten liittäminen Yhdistyneen kuningaskunnan onshore-laitoksiin
- 7.23 Siirtokapasiteetin lisääminen Ranskan ja Italian välillä
- 7.24 Itämeren alueen kaasuyhdysputki Tanskan, Saksan ja Ruotsin välillä
- 7.25 *Winksen (BE) sekoituslaitos pohjois-eteläakselilla***
- 7.26 *Zeebrugge (BE) – Eynatten (BE) yhteyden kapasiteetin lisääminen***

- 7.27 Kapasiteetin lisääminen pohjois-länsiakselilla: Zelzate (BE) – Zeebrugge (BE)**
- 7.28 Tanskan ja Alankomaat yhteen liittävän sekä Pohjanmeren nykyiset tuotantolaitokset yhdistävän kaasujohdon rakentaminen**
- 8 Nesteytetyn maakaasun vastaanottokapasiteetin ja maakaasun varastointikapasiteetin lisääminen
- 8.1 Nesteytetyn maakaasun terminaali Le Verdon-sur-merissä (FR, uusi terminaali) ja kaasujohto Lussagnet'n (FR) varastoon
- 8.2 Nesteytetyn maakaasun terminaali Fos-sur-merissä (FR)
- 8.3 Nesteytetyn maakaasun terminaali Huelvassa (ES), vanhan terminaalin laajennus
- 8.4 Nesteytetyn maakaasun terminaali Cartagenassa (ES), vanhan terminaalin laajennus
- 8.5 Nesteytetyn maakaasun terminaali Galiciassa (ES), uusi terminaali
- 8.6 Nesteytetyn maakaasun terminaali Bilbaossa (ES), uusi terminaali
- 8.7 Nesteytetyn maakaasun terminaali Valencian alueella (ES), uusi terminaali
- 8.8 Nesteytetyn maakaasun terminaali Barcelonassa (ES), vanhan terminaalin laajennus
- 8.9 Nesteytetyn maakaasun terminaali Sinesissä (PT), uusi terminaali
- 8.10 Nesteytetyn maakaasun terminaali Revithoussassa (EK), vanhan terminaalin laajennus
- 8.11 Nesteytetyn maakaasun terminaali Adrianmeren pohjoisrannikolla (IT)
- 8.12 Nesteytetyn maakaasun offshore-terminaali Adrianmeren pohjoisosassa (IT)
- 8.13 Nesteytetyn maakaasun terminaali Adrianmeren etelärannikolla (IT)

- 8.14 Nesteytetyn maakaasun terminaali Joonianmeren rannikolla (*IT*)
- 8.15 Nesteytetyn maakaasun terminaali Tyrrhenan rannikolla (*IT*)
- 8.16 Nesteytetyn maakaasun terminaali Ligurian rannikolla (*IT*)
- 8.17 Nesteytetyn maakaasun terminaali ***Zeebruggessa (BE, kapasiteetin lisäyksen toinen vaihe)***
- 8.18 Nesteytetyn maakaasun terminaali Isle of Grainilla, Kentissä (*UK*)
- 8.19 Nesteytetyn maakaasun toisen terminaalin rakentaminen ***Manner-Kreikassa***
- 8.20 Maanalaisten kaasun varastointilaitosten kehittäminen Irlannissa
- 8.21 Varasto Etelä-Kavalassa (*EL*), ehtyneen offshore-kaasukentän muuntaminen
- 8.22 Varasto Lussagnet'ssa (*FR*, vanhan laitoksen laajennus)
- 8.23 Varasto Pecoradessa (*FR*, ehtyneen öljykentän muuntaminen)
- 8.24 Varasto Elsassin alueella (*FR*, kehittäminen suolamuodostumiin)
- 8.25 Varasto Keski-Ranskan alueella (*FR*, pohjaveden pinnan kehittäminen)
- 8.26 Espanjan (uudet) varastot *pohjois – eteläakselilla*: Kantabriassa, Aragoniassa, Kastilia Leónissa, Kastilia La Manchassa ja Andalusiassa
- 8.27 Espanjan (uudet) varastot Välimeri-akselilla: Kataloniassa, Valenciassa ja Murciassa
- 8.28 Varasto Carriçossa (*PT*, uusi *laitos*)
- 8.29 Varasto Loenhoutissa (*BE*, vanhan laitoksen laajennus)

- 8.30 Varasto Stenlillessä (DK) ja Lille Torupissa (DK, vanhan laitoksen laajennus)
- 8.31 Varasto Tønderissa (DK, uusi laitos)
- 8.32 Varasto Puchkirchenissä (AT, vanhan laitoksen laajennus), johon kuuluu kaasujohto Penta West -verkkoon Andorfin (AT) lähellä
- 8.33 Varasto Baumgartenissa (AT, uusi laitos)
- 8.34 Varasto Haidachissa (A, uusi), johon kuuluu kaasujohto Euroopan kaasurunkoverkkoon
- 8.35 Maanalaisten kaasun varastointilaitosten rakentaminen Italiassa
- 8.36 Varasto Wierzchowicessa (PL), laitoksen laajentaminen**
- 8.37 Varasto Kossakowossa (PL), maanalaisen varaston perustaminen**
- 8.38 Malta (MT) – Sisilia (IT) -kaasujohto**
- 8.39 Varasto Liettuassa (uusi laitos)**
- 9. Kaasunsiirtokapasiteetin (kaasunjakeluverkot) lisääminen
 - 9.1 Yhteyksien luominen ja kehittäminen, pohjoinen kaasuverkko: Norja – Tanska – Saksa – Ruotsi – Suomi – Venäjä – Baltian maat – Puola
 - 9.2 Keski-Pohjolan kaasujohto: Norja, Ruotsi, Suomi
 - 9.3 Pohjois-Euroopan kaasujohto: Venäjä, Itämeri, Saksa
 - 9.4 Kaasujohto Venäjältä Saksaan Latvian, Liettuan ja Puolan kautta, mukaan luettuna maanalaisten kaasun varastointilaitosten rakentaminen Latviaan, *niin kutsuttu Amberhanke*

- 9.5 Suomen ja Viron välinen kaasuputki
- 9.6 Uusien kaasujohtojen rakentaminen Algeriasta Espanjaan ja Ranskaan sekä siihen liittyvä kapasiteetin lisääminen näiden maiden sisäisissä kaasuverkoissa
- 9.7 Algeria – Marokko – Espanja -johdon (Córdobaan asti) siirtokapasiteetin lisäys
- 9.8 Córdoba (ES) – Ciudad Real (ES) -kaasujohto
- 9.9 Ciudad Real (ES) – Madrid (ES) -kaasujohto
- 9.10 Ciudad Realin (ES) ja Välimeren rannikon (ES) välinen kaasujohto
- 9.11 Haarat Kastilia La Manchassa (ES)
- 9.12 Laajennus Luoteis-Espanjan suuntaan
- 9.13 Algerian ja Espanjan välinen merenalainen kaasujohto ja yhdysjohdot Ranskaan
- 9.14 Siirtokapasiteetin lisäys Venäjän kaasukentiltä Euroopan unioniin Ukrainan, Slovakian ja Tšekin kautta
- 9.15 Siirtokapasiteetin lisäys Venäjän kaasukentiltä Euroopan unioniin Valko-Venäjän ja Puolan kautta
- 9.16 *Jamal – Eurooppa II maakaasujohto***
- 9.17 Yagal Sud -kaasujohto (Saksaan, Ranskaan ja Sveitsiin johtavan STEGAL-johdon välillä)
- 9.18 SUDAL East -kaasujohto (MIDAL-johdon välillä lähellä Itävallassa sijaitsevan PENTA johdon Heppenheim – Burghausenin liitoskohtaa)

- 9.19** *STEGAL-kaasujohdon siirtokapasiteetin lisääminen lisäkaasun siirtämiseksi Tšekin ja Saksan rajalta sekä Puolan ja Saksan rajalta Saksan kautta muihin jäsenvaltioihin*
- 9.20 Kaasujohto Libyan kaasukentiltä Italiaan
- 9.21 Kaasujohto Kaspianmeren maiden kaasukentiltä Euroopan unioniin
- 9.22 Kreikka – Turkki -kaasujohto
- 9.23 Siirtokapasiteetin lisäys Venäjän kaasukentiltä Kreikkaan ja muihin Balkanin maihin Ukrainan, Moldavian, Romanian ja Bulgarian kautta
- 9.24 St. Zagora (BG) – Ihtiman (BG) -kaasujohto
- 9.25** *Trans Adriatic -johto: Italian ja Kaakkois-Euroopan energiamarkkinat yhdistävä maakaasujohto Kaspianmeren/Venäjän/Lähi-idän kaasun tuontia varten*
- 9.26 Yhdysjohdot Saksan, Tšekin, Itävallan ja Italian kaasuverkkojen välille
- 9.27 Kaasujohto Venäjän kaasukentiltä Italiaan Ukrainan, Slovakian, Unkarin ja Slovenian kautta
- 9.28 Alankomaista Saksan kautta Italiaan kulkevan TENP-kaasujohdon siirtokapasiteetin lisääminen
- 9.29 Taisnieres (FR) – Oltingue (CH) -kaasujohto
- 9.30 Kaasujohto Tanskasta Puolaan, mahdollisesti Ruotsin kautta
- 9.31 Nybro (DK) – Dragor (DK) -kaasujohto, mukaan lukien yhdysjohto Stenlillen varastoon (DK)

- 9.32 Kaasuverkko Barentsinmeren kentiltä Euroopan unioniin Ruotsin ja Suomen kautta
- 9.33 Corribin kentältä (*IE*, offshore) lähtevä kaasujohto
- 9.34 Kaasujohto Algerian kaasukentiltä Italiaan Sardinian kautta, haara Korsikaan
- 9.35 Kaasuverkko Lähi- ja Keski-idän kaasukentiltä Euroopan unioniin
- 9.36 Kaasujohto Norjasta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan
- 9.37 *Pecs (HU) – Kroatia -yhteys***
- 9.38 *Szeged (HU) – Oradea (RO) -yhteys***
- 9.39 *Vecses (HU) – Slovakia -yhteys***
- 9.40 *Beregdaroc (HU) – Ukraina -linjan kapasiteetin lisäys***
- 10. Toimet, joilla parannetaan yhteenliitettyjen kaasuverkkojen toimintaa sisämarkkinoilla
(Ei vielä *eritelmiä.*)